

Aan alle leden van de Tweede Kamer

Den Haag, 25 oktober 2010

Geachte heer, mevrouw,

Een nieuwe kabinetsperiode is gestart. Een die zich kenmerkt door structurele bezuinigingen op de overheidsuitgaven, maar ook een die tal van positieve uitdagingen biedt. Het regeerakkoord noemt op heldere wijze de 'Green Deal'. In een recent persbericht (zie bijlage) pleit ook De Groene Zaak voor een 'Green Deal' tussen overheid en bedrijfsleven. De partners van De Groene Zaak, een platform van inmiddels bijna 80 ondernemingen die koploper zijn in duurzaam ondernemen, werken graag met u samen om gezamenlijk de uitdagingen aan te gaan en oplossingen te realiseren. Deze samenwerking biedt u voordelen: we bundelen een grote dosis kennis en ervaring, benoemen concrete prioriteiten en zijn partner in het realiseren van die prioriteiten. We nemen ook standpunten in, onderbouwd en gedegen en altijd vanuit de optiek hoe we gezamenlijk sneller vooruit kunnen komen.

Als start van de samenwerking in deze nieuwe regeerperiode bieden we u, in reactie op het regeerakkoord, beknopte informatie op een viertal speerpunten:

(1) Duurzame energietransitie en hergebruik van grondstoffen

Het nieuwe kabinet is voornemens de Stimuleringsregeling Duurzame Energieproductie om te vormen naar een SDE+ regeling. De financiering hiervan zal plaatsvinden door een opslag op de energierekening. Dit is een positieve doelstelling. De daadwerkelijke effectiviteit is echter afhankelijk van de uitvoering, consistentie en beschikbare middelen. Het is ook nog niet voldoende: nodig is een integraal beleid dat consistent inzet op een gelijk speelveld voor duurzaam en niet-duurzaam opgewekte energie, zodat Nederland op lange termijn blijft beschikken over schone, zekere en betaalbare energie en een duurzame exportsector.

Om dit gelijke speelveld te realiseren zijn concrete stappen nodig. Te denken valt aan het beprijzen van CO₂-emissies, liefst veel sneller dan het ETS bewerkstelligt. Ook kan gedacht worden aan een producentenverplichting voor bij- en meestook van biomassa en een slimme combinatie van stimulansen en verplichtingen voor de overige duurzame technieken (met een afgeslankt subsidiesysteem als vangnet).

Door de kosten die aan het begin en eind van een productieketen worden veroorzaakt (bijvoorbeeld bij mijnbouw of afvalberging) te laten doorwerken in het product en te niet verschuiven naar de toekomst, zal een heel nieuw beeld ontstaan over welke energievormen wel en niet verantwoord zijn. Het is daarbij van belang feiten als grondslag te nemen en in kaart te hebben welke onopvallende, 'vergeten' kosten in de loop der jaren ten gunste van fossiele productieketens zijn gemaakt door de overheid. Zo kunnen bijvoorbeeld de investeringen die in de jaren zestig zijn gedaan voor de aanleg van een volledige aardgasinfrastructuur dan worden vergeleken met de investeringen die nu nodig zijn voor de uitrol van duurzame energieproductie. Feitelijke, transparante vergelijkingen zijn van belang om de juiste stappen naar een level playing field te zetten.

Het zoveel mogelijk hergebruiken van grondstoffen is vooralsnog onderbelicht, terwijl dit juist onze economie op termijn onafhankelijk maakt. We bevelen aan de introductie van hergebruikdoelstellingen van gerecyclede grondstoffen bij het ontwerp en de ontwikkeling van producten, onderdeel te laten worden van de uitvoeringsagenda van het kabinet. Dat kan, want er is al veel kennis aanwezig in ons land op dit terrein, de markt beschikt over de benodigde technieken en aanbod en er is binnen de ministeries een aanzet tot hernieuwd grondstoffenbeleid gedaan.

(2) Duurzaam, innovatiegericht inkopen en aanbesteden door de overheid

De afgelopen jaren is een basis gelegd voor duurzaam inkopen door de overheid en is –weliswaar nog op relatief vrijblijvende wijze- innovatie gestimuleerd in aanbestedingen. De Groene Zaak bepleit een daadkrachtiger aanpak met duidelijke targets voor zowel overheid als bedrijfsleven. Er is in duurzaamheids- en financieel opzicht enorm veel winst te boeken door 15 tot 20% van ons BNP in te zetten als strategisch instrument om de innovatie en economie aan te jagen. Sterker nog: het is een instrument bij uitstek voor duurzaam, economisch herstel.

Het is dan ook van groot belang om in de komende kabinetsperiode een significant percentage van het inkoopvolume van de overheid innovatiegericht aan te besteden. Daarbij dient duurzaamheid een essentieel onderdeel van de gunningcriteria te zijn en dient niet de initiële aanschafprijs bepalend te zijn, maar de kosten over de gehele levenscyclus: de Total Cost of Ownership (TCO) dan wel Total Cost of Use (TCU). Daarbij is het cruciaal dat de overheid haar rol als *launching customer* optimaal inzet. Tot slot zijn wij van mening dat koplopers in duurzaam ondernemen en innoveren veel meer betrokken kunnen worden bij het formuleren van de 'uitvraag', om zo duurzame marktinnovatie sterker aan te jagen.

Op het terrein van inkoop en aanbesteding is de Green Deal tussen bedrijfsleven en overheid het sleutelwoord. De Groene Zaak zet zich actief in om kennis en ervaring van het bedrijfsleven hierbij ten dienste te stellen aan de overheid (zie bijvoorbeeld ons bestuurderscongres: www.greendealcongres.nl). We gaan graag in overleg met u om gezamenlijk concrete targets en doelstellingen af te spreken.

(3) Mobiliteit

Mobiliteit is een van de dragende pijlers onder de economie. Streven naar een duurzame economie betekent dus automatisch streven naar duurzame mobiliteit. In de praktijk komen initiatieven op dit vlak echter maar moeizaam van de grond.

De Groene Zaak is van mening dat het bedrijfsleven bij uitstek het initiatief kan en zal nemen. Concreet betekent dit dat bedrijven onnodig energieverbruik gaan terugdringen, zoveel mogelijk duurzame energie in gaan zetten en daar waar dat niet mogelijk is, zo zuinig en efficiënt mogelijk gebruik zullen gaan maken van fossiele bronnen (met de intentie dit af te bouwen). Inspanningen van de overheid zijn echter onmisbaar om tot een daadwerkelijke omslag naar duurzame mobiliteit te komen; er bestaan momenteel teveel belemmerende randvoorwaarden vanuit de overheid. Zo is het nodig dat er een consistent fiscaal stimuleringsbeleid wordt ingezet dat financiers lange termijnzekerheid verschaft. Dat beleid dient daarbij uiteraard gebaseerd op de levensduur en/of gebruik van duurzame auto's en niet op de aanschaf ervan. Ook is het cruciaal dat de overheid pro-actief als *launching customer* gaat fungeren, zodat het aanbod in de markt kwalitatief en kwantitatief versterkt wordt. Tot slot is het van belang de mogelijkheden te bezien om tot meer consistent en landelijk minder versnipperd beleid te komen (bijvoorbeeld met betrekking tot de milieuzones en de venstertijden). Het versnipperde beleid is een belemmering voor met (name landelijk opererende) ondernemingen om de omslag te kunnen realiseren.

In het regeerakkoord staan forse investeringen qua infrastructuur genoemd. Laten we ervoor zorgen dat dit innovatieve, duurzame investeringen worden. Indien we deze aanbesteden namelijk realiseren conform ons betoog met betrekking tot inkoop en aanbestedingen, realiseren we een enorme innovatie impuls voor het bedrijfsleven, versterken we onze toekomstige economie en kunnen we bovendien besparingen realiseren.

(4) Financiering en beprijzing

Het beginsel 'de vervuiler betaalt' is een wezenlijk uitgangspunt bij het streven naar duurzaamheid. Doordat grondstoffen en vervuiling vooralsnog vrijwel niet beprijsd worden, is de concurrentiepositie van niet-duurzaam onevenredig gunstig ten opzichte van duurzaam. Alleen door alle maatschappelijke (externe) kosten in rekening te brengen wordt innovatie in een duurzame richting bevorderd.

De Groene Zaak ziet mogelijkheden tot een integrale economische benadering voor de verschillende sectoren (bijvoorbeeld de energiesector) en een aanpak die rekening houdt met de gevolgen voor de internationale concurrentie-positie van het Nederlandse bedrijfsleven. Bijvoorbeeld door een fiscaal stelsel in te voeren waarin lagere heffingen voor duurzame oplossingen worden gefinancierd door hogere heffingen voor de minst duurzame producten. Ook kan gedacht worden aan een verschuiving van belastingen op arbeid naar belastingen op grondstoffen, wat zal leiden tot verhoging van de arbeidsparticipatie door verlaging van loonkosten én stimulering van de eco-efficiëntie door verhoging van de prijs van grondstoffen. Een differentiatie van BTW-tarieven naar duurzaamheid (uitgaand van de duurzaamheid over de gehele levenscyclus van een product) kan eveneens een belangrijke bijdrage leveren.

Cruciaal voor duurzame financiering en daarmee duurzaam ondernemerschap, is investeringsstabiliteit. Instabiliteit in subsidieregelingen – zoals de voorgenomen afschaffing van de heffingskorting op de groenregeling- is dan ook om deze reden schadelijk, nog los van alle directe negatieve effecten. Daarbij valt op dat dergelijke beslissingen zich lijken te kenmerken door een eenzijdige benadering (realiseren van in dit geval 120 miljoen jaarlijkse bezuinigingen via verhoging belastingopbrengsten), en de integrale business case onvoldoende wordt overzien. Aldus trekt het opbrengsten- en kostenplaatje scheef, hanteren we feitelijk een onjuiste grondslag voor besluitvorming en realiseren we de beoogde bezuiniging ook niet. We dienen in Nederland maximaal in te zetten op het versterken van de vertrouwensbasis voor (duurzame) financiering in Nederland.

Over elk van bovengenoemde speerpunten heeft De Groene Zaak inmiddels visies, standpunten en vooral constructieve ideeën ontwikkeld die we graag - in lijn met de door u en ons voorgestelde Green Deal – met u delen. Wij zullen hiertoe contact met u opnemen. U kunt ons te allen tijde benaderen om achtergronden, standpunten en ideeën van ons te vernemen, of dilemma's of vraagstukken die bij u leven bij ons neer te leggen.

Met vriendelijke groet,

mr. Roger H.L.M. van Boxtel
Voorzitter

mw. drs. Marga J.E. Hoek MBA
Directeur

Bijlage: persbericht 'Green Deal' met bedrijfsleven, 12 oktober 2010